

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/204/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111219682
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1111219682.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v spore žalobcov: X. F., R. F., K. X, K., X. V., P. W., B. XX, A., proti žalovanému: D. F., P.B., J.: XX XXX XXX, Č. X, A., o zaplatenie 7.111,10 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26.07.2019, č.k. 21C/102/2011-479, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým zamietol v celom rozsahu žalobu a vo výroku o náhrade trov konania štátu p o t v r d z u j e a vo výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žalovanému priznáva proti žalobcom v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne plný nárok na náhradu trov konania.

Žalovanému priznáva proti žalobcom v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol v celom rozsahu žalobu (výrok I.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok II.) a priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobcom spoločne a nerozdielne v plnom rozsahu (výrok III.).

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia sa žalobou zo dňa 20.06.2011 domáhali proti žalovanému zaplatenia sumy 7.111,10 eura s príslušenstvom pôvodne titulom náhrady škody, ktorá im mala vzniknúť tým, že žalovaný zriadil približne v roku 1976 na parcele č. XXXX k. ú. W. A. (ďalej aj ako „pozemok“ alebo „parcela“), v tom čase druh pozemku „orná pôda“, vysokonapäťové nadzemné elektrické vedenie, ktoré parcelu vzdušne pretlo. Toto vedenie bolo dvojramenné, na každej strane stĺpu po 110 kV, pričom okolo neho vzniklo tzv. ochranné pásmo v rozsahu 15 metrov od osi vedenia na každú stranu, ktoré vylúčilo akúkoľvek činnosť v tomto pásme. Žalobcovia nadobudli vlastníctvo k parcele v roku 1993 v reštitučnom konaní, pričom v roku 2009 obdržali výpis z katastra nehnuteľností, v ktorom im Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu oznámila, že na parcelu bolo uvalené vecné bremeno zo strany žalovaného podľa ustanovenia § 10 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z.z.“), s vkladom vecného bremena ku dňu 27.08.2009, všetko bez ich súhlasu a vedomia. Žalobcovia uviedli, že pred zápisom vecného bremena žalovaný asanoval staré stĺpy elektrického vedenia a osadil na novom mieste stĺpy nové, vyššie, ku ktorým vybudoval tri páry ramien, z čoho vyvodili, že nešlo o rekonštrukciu, t.j. prerobenie elektrického vedenia podľa pôvodného stavu, ani o jeho renováciu (obnovu), príp. o prestavbu na tom istom mieste. Žalovaný vybudoval nový podporný bod (stožiar) na novom mieste, čím sa vzdušné vedenie a jeho ochranné pásmo posunulo na predtým neatakované miesto vlastníctva žalobcov. Z dôvodu vzniku nového vecného bremena, ktoré

žalobcom obmedzuje užívanie vlastníckeho práva, vyzvali žalobcovia žalovaného v zákonnej lehote podľa § 10 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z. z. na uspokojenie ich nároku na primeranú jednorazovú náhradu, ktorú však žalovaný odmietol zaplatiť s odôvodnením, že nešlo o vybudovanie nového vedenia, ale o opravu a údržbu existujúceho vedenia, a preto nárok žalobcov na jednorazovú náhradu uplynul v roku 1976. Žalobcovia dali geodeticky vymerať trasu vzdušného vedenia, mali k dispozícii jeho presné zaznačenie z roku 1976 podľa katastrálneho operátu a zakreslenia v katastrálnej mape a porovnaním týchto záznamov mali za to, že žalovaný posunul nové elektrické vedenie o cca 4,5 metra. Posunutý pás elektrického vedenia pritom zasahuje do ekonomicky najzaujímavejšieho územia dotknutej parcely, o ktorú časť pozemku sa javí na trhu najväčší záujem. Žalobcovia mali zato, že v tomto prípade ide o nové elektrické vedenie, resp. zriadenie vedenia na novom mieste, čo založilo iniciatívu žalovaného na vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu im vzniklo právo úspešne sa voči žalovanému domáhať nároku na jednorazovú náhradu, ktorú ustálili na sumu 7.111,10 eura. Pri výpočte tejto sumy ako všeobecnej hodnoty vecného bremena použili tzv. porovnávaciu metódu, pričom uviedli, že sú poškodení o najmenej 89 m², ktoré nie sú záujmovo dotknuté práve z dôvodu, že tam zasahuje ochranné pásmo elektrického vedenia, čo pri cene 79,90 eura/m² na rok, predstavuje práve nimi požadovanú náhradu.

3. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie, pričom zo znaleckého posudku č. 2/2017, vypracovaného J. Š. Š.Č., znalcom z odboru geodézie a kartografie (ďalej len „znalecký posudok“) zistil, že na pozemku parcela č. XXXX, patriacom podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, k.ú. W. A., žalobcom v podiele 1 každému, viaznu v prospech žalovaného vecné bremená, a to 1/ právo vstupovať na cudzie pozemky v rozsahu podľa § 10 ods. 1 v spojení s ods. 5 zákona č. 656/2004 Z.z. podľa geometrického plánu č. 57/2009, 2/ vecné bremeno podľa § 22 zákona č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny (elektrizačný zákon) (ďalej ako „elektrizačný zákon“) v spojení s § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z.z. týkajúce sa elektroenergetických zariadení 2 x 110 kV č. XXXX a č. XXXX, podľa Z-1317/12 a napokon 3/ vecné bremeno podľa § 22 elektrizačného zákona v spojení s § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z.z. týkajúce sa elektroenergetického zariadenia 2 x 110 kV vedenie č. XXXX a č. XXXX. Pokiaľ išlo o samotné elektrické vedenia, tieto boli zakreslené v katastrálnej mape, ako aj v meračských nákresoch po technicko-hospodárskom mapovaní v rokoch 1980 - 1982 a geodetickom meraní, pričom znalec sa vedel vyjadriť len k ich súčasnému stavu. Znalec vykonal digitalizáciu priebehu vyznačených vedení, pričom zistil, že poloha týchto vedení súhlasí, ale poloha stĺpu na parcele č. XXXX, nie je na mieste stožiaru, ktorý je v súčasnosti osadený na parcele č. XXXX. Na uvedenom základe znalec konštatoval, že priebeh elektrických vedení M. XXXkV Č.. XXXX a č. XXXX, M. XXX K. Č.. XXXX a č. XXXX, zobrazených v katastrálnej mape po technicko-hospodárskom mapovaní z roku 1980 je totožný s tými, zameranými v katastrálnej mape v súčasnosti, a teda tieto vedenia sú v katastrálnej mape zobrazené správne, rovnako ako územie, ktoré podľa § 43 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike (ďalej len „zákon č. 251/2012 Z.z.“) zaťažuje parcelu. Pokiaľ išlo o vedenie VN 22 kV č. XXX a č. XXX, prechádzajúce rovnako cez pozemok žalobcov, jeho priebeh v skutočnosti a zakreslenie v katastrálnej mape po technicko-hospodárskom meraní sú zhodné, nie sú však zakreslené vo vektorovej katastrálnej mape; rovnako k nim nebolo vyznačené vecné bremeno. Na liste vlastníctva (č. XXXX, k.ú. W. A.) je pritom pod poradovým č. 1 vyznačené vecné bremeno, ktoré cez pozemok žalobcov neprechádza, keďže zaťažuje parcelu č. XXXX/XX, a preto je ľarcha na predmetnom pozemku zapísaná nesprávne; jeho podkladom bol geometrický plán č. XX/XXXX, vyhotovený na zameranie elektrických stožiarov, avšak parcely č. XXXX a č. XXXX sa netýkal. Znalec nevedel zodpovedať otázku, či v prípade elektrického vedenia M. XX K. Č.. XXX P. Č.. XXX išlo o vedenie nové alebo o rekonštrukciu existujúceho vedenia. Pokiaľ išlo o trojramenný stožiar, ktorý sa podľa geodetického zamerania, tvoriaceho prílohu č. 8 znaleckého posudku, nachádzal v súčasnosti na parcele č. XXXX a týkal sa vedenia VVN č. XXXX a č. XXXX, tento nebol zakreslený v katastrálnej mape z roku 1980 a nebol zameraný a zobrazený ani v geometrickom pláne v roku 2009, keď sa nachádzal až v geometrickom pláne č. XX/XXXX; znalec preto nevedel bližšie povedať, o aký stožiar sa jednalo. Znalec napokon uviedol, že samotný pozemok parcela č. XXXX je zaťažený vecným bremenom, ktorého časť bez zaťaženia, označená ako diel A, je o výmere 2.973 m² a zostávajúca časť, zaťažená vecným bremenom, označená ako diel B, o výmere 2.544 m².

4. Po oboznámení sa s vyjadreniami strán sporu a vykonaní dokazovania konajúci súd ustálil, že žalovaný ako držiteľ povolenia č. XXXXE XXXX na podnikanie v elektroenergetike v rozsahu distribúcia elektriny, zabezpečuje prevádzkovanie regionálnej distribučnej sústavy na vymedzenom území, pričom je aj výlučným vlastníkom a prevádzkovateľom distribučnej siete. Dotknutá stavba (na ktorú poukazovali žalobcovia v žalobe - pozn. odvolacieho súdu) 2 x 100 kV vedenia č. XXXX a č. XXXX sa nachádzala

aj na pozemku, ktorého sú žalobcovia v podiele 1 spoluvlastníkmi, pričom bola postavená v roku 1976 v súlade so stavebným povolením. Žalobcovia argumentovali, že žalovaný vykonal v rokoch 2009 až 2011 úpravy, v dôsledku ktorých došlo na ich pozemku k vystavaniu nového vedenia, posunutého od toho pôvodného o cca 4,5 metra, vystaval i nový stĺp elektrického vedenia, v dôsledku čoho sa domáhali zaplataenia jednorazovej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva. Žalovaný uvedené popieral tvrdiac, že s výnimkou jednej dvojice liniek tieto vedenia do roku 2009 nerekonštruoval. Pokiaľ išlo o tvrdený posun elektrického vedenia (podľa situačného nákresu žalobcov) mal za to, ide o posun vedení rovnakým smerom a v rovnakej miere, čo považoval za vysoko nepravdepodobné.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že vychádzajúc zo znaleckého dokazovania sa znalec nevedel vyjadriť k tomu, aké stĺpy elektrického vedenia boli umiestnené na pozemku žalobcov od roku 1975 do 2015, neudával rozdiely medzi stavom, z ktorého by bolo možné jednoznačne vyvodit', či v priebehu rokov 2009 a 2010 (príp. 2011) došlo k rekonštrukcii elektrického vedenia alebo bolo vystavané nové vedenie, ani či sa rozšírilo alebo posunulo ochranné pásmo a či miesta stĺpov (stožiarov) sú umiestnené na tých istých bodoch ako pôvodne v roku 1976. Znalecký posudok sa totiž zameral na porovnanie geometrického plánu č. XX/XXXX, č. XXX/XXXX a č. XX/XXXX, z ktorých nemožno jednoznačne ustáliť záver, že pred podaním žaloby žalovaný vybudoval nové elektrické vedenie a v dôsledku toho vzniklo vecné bremeno, za ktoré žalobcom prislúcha jednorazová odmena. Navyiac, sami žalobcovia namietali ako nepravdivé konštatovanie znalca ohľadne totožnosti priebehu elektrických vedení s tými, zaznamenanými v katastrálnej mape v súčasnosti, keď tvrdili, že sú posunuté o 4,5 metra. Znalecký posudok tak podľa mienky konajúceho súdu neodporoval jednoznačne tvrdeniam žalobcov, že by došlo k vybudovaniu nového elektrického vedenia, avšak ani tieto jednoznačne nepreukazoval. Stavba (elektrického vedenia) bola vyhotovená cca v roku 1976, pričom žiadna zo strán nespochybňovala platnosť zápisov vecných bremien, ktoré platná právna úprava zákona č. 656/2004 Z.z. zachovala. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uzavrel, že nemal jednoznačne za preukázané, že by v rokoch 2009 až 2011 bolo na pozemku žalobcov vybudované nové elektrické vedenie, čo by zakladalo ich zákonný nárok na jednorazovú odplatu za obmedzenie ich vlastníckeho práva. Žalobcovia sú evidentne obmedzení umiestnením elektroenergetických zariadení vo verejnom záujme na ich pozemku, avšak na základe právnej úpravy platnej v čase umiestnenia elektroenergetických zariadení, čiže v 80. rokoch minulého storočia; žalobcom preto žiadna náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva neprislúchala, nakoľko si svoj nárok neuplatnili v prekluzívnej lehote v zmysle elektrizačného zákona. Obmedzenia zodpovedajúce vecným bremenám, vzniknuté v prospech žalovaného na základe elektrizačného zákona, pritom ostali zachované i podľa právnej úpravy účinnej po jeho zrušení (zákon č. 70/1998 Z. z. o energetike, účinný od 01.07.1998 do 31.12.2014, zákon č. 656/2004 Z.z. účinný od 01.01.2005 do 31.08.2012, zákon č. 251/2012 Z.z.), a to bez ohľadu na to, že žalovaný v tom čase nepožiadaval o zápis vecného bremena do katastra nehnuteľností; žalovaný pritom zápisom vecného bremena v roku 2009 dával len do súladu právny a skutkový stav veci. V tomto smere konajúci súd poznamenal, že pre prípad, že by žalobcovia chceli odvodzovať svoj nárok od § 11 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z.z., muselo by ísť o vecné bremeno po nadobudnutí účinnosti označeného zákona, t.j. po dni 01.09.2012, čo však vylučoval dátum podania žaloby na súd dňa 20.06.2011; zákona č. 251/2012 sa preto na prejednávany spor nevzťahoval, keď rozhodným bola právna úprava elektrizačného zákona účinného v čase zhotovenia a uvedenia elektroenergetických zariadení do prevádzky. Nárok na jednorazovú náhradu pritom žalobcom nevznikol ani na základe zákona o energetike (č. 70/1998 Z.z., a č. 656/2004 Z.z.); takýto nárok totiž jasne vylučovalo ustanovenie § 96 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z.

6. A napokon súd prvej inštancie konštatoval, že žalobe nemohol vyhovieť aj z toho dôvodu, že žalobcovia nepreukázali výšku požadovanej jednorazovej náhrady za vecné bremeno, ktorú v priebehu konania žalovaný rozporoval. Žalobcovia v tomto smere ostali nečinní a nevyužili právo navrhnúť znalecké dokazovanie na jej určenie.

7. Zhrnutím všetkých uvedených skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že nemohol žalobcom poskytnúť požadovanú súdnu ochranu v podobe priznania žalobného nároku, a preto ich žalobu, za súčasnej aplikácie článku 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 22 ods. 1 písm. a), ods. 2 a ods. 5, § 26 ods. 1 elektrizačného zákona, § 10 ods. 5, § 69a ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z. § 11 ods. 1 písm. f) a g), § 96 ods. 4 a ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. a § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v celom rozsahu zamietol.

8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. a žalovanému, ktorý mal v konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9. Súd prvej inštancie za aplikácie článku 4 ods. 1 a ods. 2 základných princípov C.s.p. v spojení s § 470, § 252, § 255, § 258 ods. 3 a § 259 C.s.p. rozhodol osobitným výrokom i o trovách štátu, nakoľko zo štátnych finančných prostriedkov uhradil celkovo sumu 957,88 eura (na základe uznesenia zo dňa 14.06.2016, č.k. 21C/102/2011-136). Vzhľadom na výsledok sporu, v ktorom bol plne úspešným žalovaný, priznal štátu plný nárok na náhradu trov voči žalobcom, ktorých zaviazal na plnenie spoločne a nerozdielne.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobcovia namietajúc, že konajúci súd nezistil dostatočne skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym zisteniam a následne vec posúdil po právnej stránke nesprávne.

11. Žalobcovia uviedli, že súd prvej inštancie sa v bode 12. odôvodnenia zaoberal trasou vzdušného elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX, ktoré malo prechádzať cez ich pozemok, avšak v skutočnosti nad ich pozemkom nikdy nevedlo a ani nevedie, čo uviedol i znalec v znaleckom posudku, na strane 8; trasa elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX a v jej línii osadené stožiare nemajú nič spoločné s prejednávanou vecou. Pokiaľ išlo o stožiare, vzdialenosť, v akej boli osadené v roku 1976 možno vyčítať z technických dát, vo vzťahu k vedeniu 2 x 110 Kv VN. I podľa fotografií založených v súdnom spise je zrejmé, že stĺp nachádzajúci sa v súčasnosti na ich pozemku je trojramenný, opatrený značkou VVN, pričom predtým sa týkal vedenia VN a nachádzal sa na pozemku susediacom s ich pozemkom. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že samotný priebeh geometrických meraní, ktoré boli vykonané pri spracovaní geometrických plánov, slúžiacich na zápis vecného bremena v rokoch 2009 až 2012 dáva odpoveď na to, že na ich pozemku bol postavený nový stožiar, ktorý v geometrickom pláne v roku 2009 nebol zameraný, ani zobrazený a nachádza sa až v geometrickom pláne č. 15/2012. Uvedené mala potvrdzovať i písomnosť zo dňa 12.08.2009 určená katastrálnemu úradu, v ktorej sa žiadal zápis vecného bremena k určitým parcelám, bez parcely č. XXXX, k.ú. W. A.; predmetom tohto vecného bremena bolo priznanie práva uloženia stožiara v rozsahu podľa geometrického plánu č. 52/2009 a 57/2009. Žalobcovia na uvedenom základe považovali za zrejmé, že stožiar elektrického vedenia, ktorý sa do roku 2009 na ich pozemku nenachádzal, bol zriadený v období rokov 2009 až 2012 a žalovaným zaregistrovaný v roku 2012; označili preto za nesprávne konštatovanie konajúceho súdu v bode 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že dostatočne jednoznačne nepreukázali, že by žalovaný v rokoch 2009 až 2011 vybuďoval na ich pozemku nové elektrické vedenie. Pokiaľ žalovaný v priebehu konania tvrdil, že stožiar elektrického vedenia linky VVN č. XXXX a č. XXXX nerekonštruoval, odvolávajúci sa na poslednú chvíľu predložený zoznam všetkých investícií do stavby, podotkli, že tento zoznam im konajúci súd nepredložil. Pokiaľ mal súd prvej inštancie výhrady k stožiarovej histórii, nič mu nebránilo v tom, aby nariadil kontrolné znalecké dokazovanie. V tejto súvislosti žalobcovia poznamenali, že postup konajúceho súdu pri prejednávaní veci bol unáhlený, motivovaný snahou vec ukončiť, bez vzniku do podstaty problematiky. Podstatou veci pritom bolo, že vzdušné elektrické vedenie 22 kV č. XXX (správne má byť č. XXX - pozn. odvolacieho súdu) a č. XXX, ktoré sa na ich pozemku v minulosti nenachádzalo, je na ňom v súčasnosti umiestnené; zakres vedenia sa pritom zhoduje s tým označeným znalcom v teréne. Žalobcovia rovnako podotkli, že v konaní neboli zastúpení právnym zástupcom a vzhľadom i na špecifiká prejednáwanej veci im mal preto súd prvej inštancie v súlade s článkom 6 základných princípov C.s.p. poskytnúť zvýšenú ochranu proti odbornému zastúpeniu protistrany, najmä im mal upozorniť na konkretizáciu výšky uplatneného nároku. Vo svojej záverečnej reči pritom uvádzali, že z celkovej výmery parcely č. XXXX, k.ú. W. A. predstavuje zaťaženie vecným bremenom výmeru len 2.544 m², čo pri cenovej mape žalovaného v sume 27 eur za m² predstavuje sumu 68.688 eur; uvedenú skutočnosť konajúci súd opomenul, a preto sa im i tento jeho postup javil ako snaha o hľadanie dôvodov pre nepriznanie požadovanej náhrady.

12. Žalobcovia mali tiež za to, že súd prvej inštancie posúdil vec po právnej stránke nesprávne, keď na ňu aplikoval ustanovenia elektrizačného zákona, hoci skutočnosti nimi namietané, a to, že elektrické vedenie VN č. XXX a č. XXX, vrátane stožiara, žalovaný nezriadil v roku 1976, nespadol do pôsobnosti tohto zákona. Predmet žaloby vychádzal z toho, že žalovaný dal zapísať vecné bremeno na ich parcele v súvislosti so zriadením nového elektrického vzdušného vedenia, odlišného od toho z roku 1976; konajúci súd mal preto v zmysle § 96 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. aplikovať na vec ustanovenia zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s § 151o zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len

„Občiansky zákonník“). V tejto súvislosti žalobcovia podotkli, že vychádzajúc zo znaleckého posudku, odborníci a autori dobových listín by neurobili takú chybu, že by do katastra nehnuteľností nezakreslili i vedenie VN č. XXX a č. XXX. I napriek tomu, že žalobcovia nesúhlasili s aplikáciou elektrizačného zákona na prejednávajúcu vec tvrdiac, že žalovaný nevykonal rekonštrukciu elektrického vedenia, ale zriadil vedenie nové, mali za to, že konajúci súd si nesprávne vysvetlil znenie § 22 ods. 2 aplikovaného zákona. Vychádzajúc z jeho doslovného znenia si totiž náhradu za vecné bremeno mohol uplatniť len vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti, ktorá nebola v štátnom socialistickom vlastníctve. V 80. rokoch bola pôvodná parcela v štátnom socialistickom vlastníctve, právny predchodca žalovaného bol štátnym podnikom, preto sa predmetné ustanovenie na danú situáciu nevzťahovalo.

13. Pokiaľ išlo o samotnú jednorazovú náhradu za vecné bremeno žalobcovia uviedli, že vychádzajúc zo znenia zákona (zrejme č. 656/2004 Z.z. - pozn. odvolacieho súdu) mal žalovaný povinnosť objednať znalecký posudok na ustálenie jej výšky. Žalovaný však znalecký posudok nepredložil, dokonca nepredložil ani vlastnú cenovú mapu, čo vnímali tak, že ich návrh na zaplatenie náhrady v sume 7.111,10 eura prijal, resp. ich návrh bol prijatý vzájomnou dohodou a ak mal konajúci súd na vec iný názor, mal z vlastnej iniciatívy žalovanému nariadiť konať (zrejme v zmysle predložiť znalecký posudok - pozn. odvolacieho súdu), a nie v tomto smere zaťažovať žalobcov. V tejto súvislosti dodali, že „výška žalobného nároku netvorí hlavnú zložku priznania nároku, ktorú tvorí podmienka, na ktorej je nárok uplatniteľný a včasnosť jej uplatnenia“.

14. Napokon žalobcovia uzavreli, že predmet žaloby stanovili v rovine pôsobnosti zákona č. 656/2004 Z.z., ktorého sa mal konajúci súd pridržovať, a nie aplikovať na vec ustanovenia elektrizačného zákona. I keď sa žalovaný bránil tvrdením, že vykonal rekonštrukciu existujúceho elektrického vedenia, podľa nich zriadil nové dielo, čím obmedzil ich vlastnícke právo. Na uvedenom základe mali za to, že svoj nárok voči žalovanému uplatnili v súlade so zákonom, v rámci plynutia zákonom predpísaných lehôt.

15. Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov stotožnil s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie a navrhol, aby ho odvolací súd ako vecne správne potvrdil. Rozporoval tvrdenie žalobcov, že na ich pozemku parcela č. XXXX, zriadil v roku 2009 nové vedenie veľmi vysokého napätia tak, že asanoval staré stĺpy elektrického vedenia a osadil ich na novom mieste, so súčasným posunom o cca 4,5 metra oproti pôvodnému umiestneniu. Poukázal na závery znaleckého posudku, v zmysle ktorých znalec konštatoval, že súčasný priebeh všetkých elektrických vedení nachádzajúcich sa na pozemku žalobcov súhlasí so stavom vyznačeným na katastrálnej mape z roku 1980. Znalec v znaleckom posudku zameral i vedenia VVN 110 kV č. XXXX a č. XXXX, ktoré v súčasnosti neprechádzajú cez pozemok žalobcov a ich priebeh nebol zakreslený v katastrálnej mape. Tieto vedenia pritom v čase podania žaloby prechádzali cez pôvodný pozemok parcela č. XXXX vo vlastníctve žalobcov, avšak tieto pôvodný pozemok rozdelili a oddelenú časť, na ktorej je umiestnené nákupné centrum, predali. Žalovaný zdôraznil, že práve vedenie vysokého napätia liniek č. XXXX a č. XXXX, ktoré v súčasnosti neprechádza cez pozemok žalobcov, bolo v roku 2009 rekonštruované a znalec v znaleckom posudku nepotvrdil, že by došlo k jeho posunu. Pokiaľ v súvislosti s uvedeným elektrickým vedením žalobcovia namietali nesprávnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, žalovaný uviedol, že konajúci súd len prevzal citáciu z jeho skoršieho vyjadrenia, vypracovaného v čase, keď bol pôvodný pozemok parcela č. XXXX vo vlastníctve žalobcov a vzdušné vedenia č. XXXX a č. XXXX sa na tomto pozemku naozaj nachádzali. Žalovaný ho na základe skutkových tvrdení žalobcov v žalobe identifikoval ako vedenie, ktoré rekonštruoval v roku 2009 a ktorého umiestnenie tak malo byť predmetom konania; v súčasnosti sa vzdušné vedenia č. XXXX a č. XXXX na pozemku žalobcov už nenachádzajú.

16. Žalovaný ďalej uviedol, že v zmysle prechodných ustanovení zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike, ktorý nahradil elektrizačný zákon a tiež v zmysle prechodných ustanovení zákona č. 656/2004 Z.z., ktorý nahradil zákon č. 70/1998 Z.z. o energetike, zostali nedotknuté oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou uvedených zákonov. Obdobné znenie prechodných ustanovení obsahuje i v súčasnosti platný a účinný zákon č. 251/2012 Z.z. (§ 96 ods. 4), ktorý nahradil zákon č. 656/2004 Z.z. Poukazujúc na ustanovenie § 26 elektrizačného zákona mal žalovaný za to, že hoci vecné bremená vznikli a zaťažovali (a stále zaťažujú) dotknuté nehnuteľnosti (vrátane pozemku parcela č. XXXX), ich existencia nie je zrejmá z pozemkových kníh a katastra nehnuteľností. V ďalšom zotrval na tom, že žalobcovia si nárok na poskytnutie primeranej jednorazovej náhrady neuplatnili včas a márnym uplynutím zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty tento zanikol, ktoré skutočnosti vyplývali zo znenia § 69a ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z., ako i z relevantnej

judikatúry, a to z rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 27.11.2017, č.k. 10C/255/2015-161, vydaného v skutkovo a právne totožnej veci, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.06.2018, sp. zn. 7Co/110/2018, z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2005, sp. zn. PL. ÚS 28/05, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.12.2009, sp. zn. 4Cdo/89/2008.

17. Ohľadne argumentácie žalobcov týkajúcej sa stožiaru nachádzajúceho sa na ich pozemku, pri ktorej sa odvolávali na vyjadrenie znalca o jeho zameraní a zobrazení v geometrických plánoch, sa žalovaný stotožnil s bodom 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku majúci za to, že konajúci súd jednoznačne vyhodnotil závery znalca. Tvrdenia žalobcov, že znalec stanovil, že namiesto stožiaru s označením VN mal vybudovať nový stožiar opatrený značkou VVN, považoval žalovaný za nepravdivé, keďže k takým záverom znalec v znaleckom posudku nedospel. Žalovaný nesúhlasil ani s konštatovaním žalobcov, že riadne nevykonáva správu elektrických vedení.

18. Podľa neho súd prvej inštancie dôsledne vyhodnotil predmet žaloby, ktorým bol nárok na odplatu za zápis nového vecného bremena na základe nového vzdušného elektrického vedenia odlišného od vedenia zriadeného v roku 1976. Vyhodnotením dôkazov správne uzavrel, že znalecký posudok nepodporuje tvrdenia žalobcov, že na ich pozemku vybuvoval nové elektrické vedenie. Žalobcovia pritom svoje tvrdenia nepodložili žiadnymi inými dôkazmi preukazujúcimi ich nárok. Právna úprava platná v čase vzniku zákonného vecného bremena (a ani neskoršia) pritom nevyžadovala jeho zápis do katastra nehnuteľností; také tvrdenie nemožno vyvodit' ani interpretáciou § 151o Občianskeho zákonníka, na ktorý poukazovali žalobcovia v bode 18. odvolania.

19. Žalobcovia v odvolacej replike zotrvali na svojich tvrdeniach uvedených v odvolaní. Poukázali na odlišnosti v tvrdeniach žalovaného ohľadom existencie stožiaru na ich pozemku, konštatujúc, že tento bol vybudovaný až v roku 2012. Žalovaný podľa nich zámerne použil len časť záverov znalca v znaleckom posudku, ktoré vyznievali v jeho prospech, poukazujúc na to, že okrem elektrického vedenia VN 22 kV č. XXX (správne má byť č. XXX - pozn. odvolacieho súdu) a č. XXX, sa súčasná poloha elektrických vedení zobrazených v katastrálnej mape z roku 1980 zhoduje s ich geodetickým zameraním a zobrazením. Pokiaľ išlo o vedenie VVN 110 kV č. XXXX a č. XXXX žalobcovia popreli, že by prechádzalo cez pôvodný pozemok parcela č. XXXX, ktorý rozdelili a oddelenú časť predali. Uvedli, že okrem označeného pozemku vlastnili aj pozemok parcela č. XXXX, k.ú. W. A., ktorý predali spolu s elektrickým vedením č. XXXX a č. XXXX a podporným stožiarom, pričom úpravou posunuli hranicu parcely č. XXXX zanedbateľným zúžením jej plochy. Ak by odovzdali časť parcely č. XXXX, musel by zasiahnutý stožiar prejsť k novému vlastníkovi, a nie naopak; predmetný stožiar, ktorý zreteľne označoval geometrický plán z roku 2012, nikdy predtým na ich pozemku nebol osadený, v súčasnosti sa tam preukázateľne nachádza, čo napokon potvrdil i znalec v znaleckom posudku a táto skutočnosť vyplýva i z predložených dobových dokumentov, vrátane geoplánov tvoriacich podklad pre zápis do katastra nehnuteľností. Na uvedenom základe považovali žalobcovia za nemiestne a právne neudržateľné pokiaľ súd prvej inštancie jednostranným výberom neúplných a zavádzajúcich tvrdení žalovaného dospel k záveru, že stožiar elektrického napätia sa nachádzal bez zmeny na tom istom mieste od roku 1976.

20. V ďalšom žalobcovia zdôraznili, že nenamietajú, že žalovaný odvodzuje svoje právo užívať predmet sporu zo zákona, avšak nesúhlasia s jeho stanoviskom o nesplnení podmienky pre vznik nároku na jednorazovú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva. V tejto súvislosti opätovne poukázali na nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 232 ods. 2 (zrejme mali na mysli § 22 ods. 2 - pozn. odvolacieho súdu) elektrizačného zákona, ktorý pre uplatnenie jednorazovej náhrady za zriadenie vecného bremena vyžadoval, aby nehnuteľnosť, na ktorej sa elektrické vedenie nachádzalo, nebola v štátnom socialistickom vlastníctve, čo naplnené nebolo. Až po zmene vlastníka pozemku zo štátu na žalobcov im vznikla možnosť žiadať a uplatniť si nárok na zaplatenie jednorazovej náhrady podľa zákona č. 656/2004 Z.z. Mali za to, že riešenie otázky, či na ich pozemku boli v roku 1976 alebo neskôr osadené nejaké stĺpy je v danom prípade bezpredmetné, pretože v konaní preukázali, že žalovaný vytvoril na ich pozemku novú stavbu, a to stožiar, ktorý sa na ňom predtým nenachádzal. Hoci znalec v znaleckom posudku nestanovil, že novovybudovaný stožiar je opatrený značkou VVN, vychádzajúc z mapových značiek je pri elektrickom vedení, ktorého je súčasťou, umiestnená značka reprezentujúca VVN, na základe čoho potom predmetný stožiar nemôže niesť iné vzdušné vedenie ako VVN.

21. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcov bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 24.06.2021 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

22. Preskúmaním súdneho spisu, so zohľadnením odvolacej argumentácie žalobcov, sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom sa zaoberal posudzovaním dôvodnosti nároku žalobcov na poskytnutie jednorazovej náhrady za vecné bremeno, pričom dospel k záveru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, že žalovaný v rokoch 2009 až 2011 vybudoval na ich pozemku nové elektrické vedenie, vrátane stĺpa (stožiar) elektrického napätia, za ktoré im vzniklo oprávnenie žiadať od neho jednorazovú odplatu za obmedzenie ich vlastníckeho práva podľa zákona č. 656/2004 Z.z.

23. Pokiaľ ide o námietky žalobcov, že sa súd prvej inštancie nesprávne zaoberal trasou elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX, ktoré malo podľa neho prechádzať cez pozemok žalobcov, hoci trasa tohto vedenia nemala nič spoločné s prejednávanou vecou, odvolací súd udáva, že žalobcovia, podľa skutkových tvrdení obsiahnutých v žalobe (na ktorých zotrvali i vo vyjadrení predloženom na pojednávaní dňa 16.09.2013 na č.l. 129, 130), vyvodzovali oprávnenosť svojho nároku zo zápisu vecného bremena zo dňa 27.08.2009 v katastri nehnuteľností, podľa ktorého si žalovaný nechal zapísať vecné bremeno zachytené v geometrickom pláne č. 57/2009. Žalobcovia mali za to, že uvedené vedenie je novým elektrickým vedením, a teda žalovaný si na základe geometrického plánu č. 57/2009 zriadil na ich pozemku nové vecné bremeno, v súvislosti s ktorým si uplatnili nárok na jednorazovú náhradu podľa zákona č. 656/2004 Z.z. Na uvedené skutkové tvrdenia žalobcov reagoval žalovaný, stotožniac vznik vecného bremena, vrátane tvrdeného umiestnenia stožiar, so vzdušným vedením, ktoré evidoval pod č. XXXX a č. XXXX; podľa jeho tvrdenia malo uvedené vedenie prechádzať pôvodne i cez pozemok vo vlastníctve žalobcov (žalobcovia boli pritom pôvodne spoluvlastníci i pozemku parcela registra „C“ č. XXXX, k.ú. W. A.). Súd prvej inštancie uvedené uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku na ozrejmienie skutkových tvrdení uvádzaných samotnými žalobcami, ku ktorým sa vyjadril žalovaný, pričom jeho vyjadrenie evidentne vychádzalo z označenia vecného bremena žalobcami v žalobe a bolo viazané na geometrický plán č. 57/2009. Až následne, po vykonaní znaleckého dokazovania, žalobcovia tvrdili, že nové elektrické vedenie je podľa nich vedením VN č. XXX (mylne uvádzali č. XXX - pozn. odvolacieho súdu) a č. XXX, ktoré identifikoval znalec v znaleckom posudku, pričom v ňom mal zároveň potvrdiť i to, že na ich pozemku sa nachádza nový stožiar, ktorý sa na ňom pred rokom 2009 nenachádzal a bol vybudovaný a zapísaný ako vecné bremeno až v roku 2012, na základe geometrického plánu č. 15/2012, pričom tvoril súčasť elektrického vedenia VVN č. XXXX a č. XXXX, t.j. vedenia odlišného od VN č. XXX a č. XXX).

24. Odhliadnuc od číselných označení vzdušných vedení elektrického napätia, ktoré žalobcovia neboli povinní poznať, rozhodujúcim vo veci bolo zistenie, či žalobcovia preukázali svoje tvrdenia v žalobe, a to, že na podklade geometrického plánu č. 57/2009, a teda v roku 2009, resp. v období rokov 2009 až 2011, zriadil žalovaný na pozemku žalobcov nové vecné bremeno v dôsledku vybudovania nového elektrického vedenia, vrátane umiestnenia nového stožiar, a tým im vzniklo právo žiadať od neho jednorazovú náhradu v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. Také skutočnosti žalobcovia podľa mienky odvolacieho súdu v konaní nepreukázali.

25. Odvolací súd v prvom rade udáva, že zápis vecného bremena podľa geometrického plánu č. 57/2009, na ktorý sa žalobcovia odvolávali v žalobe, sa týkal 1/ práva vstupu žalovaného na pozemky žalobcov, vrátane parcely č. XXXX, k.ú. W. A., v rozsahu nevyhnutnom na výkon povolenej činnosti, ako i 2/ uloženia elektrického stožiar, avšak nie na pozemku v spoluvlastníctve žalobcov (viď GP č. 57/2009 na č.l. 47 a nasl.). V ďalšom, v zhode so súdom prvej inštancie, poukazuje na stanovisko a závery znaleckého dokazovania v spojení s ostatnými listinnými dôkazmi, s ktorými sa oboznámil i súd prvej inštancie a tieto zhodnotil v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súdom ustanovený znalec, po identifikácii skupiny elektrických vzdušných vedení nachádzajúcich sa na pozemku žalobcov č. XXXX, k.ú. W. A. konštatoval, že okrem elektrických vedení č. XXXX a č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX zobrazených v katastrálnej mape, ktorých priebeh je totožný s tým podľa technicko-hospodárskeho mapovania z roku 1980, cez pozemok žalobcov prechádza aj elektrické vedenie VN č. XXX a č. XXX; priebeh tohto vedenia nebol vykonaný v platnej vektorovej katastrálnej mape a nebolo k nemu zriadené ani vecné

bremeno, avšak jeho poloha a zakres v katastrálnej mape po technicko-hospodárskom mapovaní v roku 1980 sú podľa znalca zhodné (viď strana 6 a 7 znaleckého posudku). Na uvedenom základe následne znalec konštatoval, že nevie zodpovedať na položenú otázku, či predmetné elektrické vedenie (VN č. XXX a č. XXX) bolo žalovaným novo vybudované alebo išlo len o rekonštrukciu už existujúceho elektrického vedenia. Možno potom súhlasiť s názorom konajúceho súdu, že pokiaľ malo byť novým elektrickým vedením, vo vzťahu ku ktorému žalobcovia žiadali náhradu za zriadenie vecného bremena, práve elektrické vedenie označené znalcom v znaleckom posudku ako VN č. XXX a č. XXX, žalobcovia jednoznačne, t.j. bez akýchkoľvek pochybností, nepreukázali svoje tvrdenie, že označené vedenie žalovaný vybuďoval ako nové v roku 2009, príp. po tomto dátume. Žalobcovia tak nevyvrátili tvrdenie žalovaného, podporené napokon i výsledkami znaleckého dokazovania, že súčasný priebeh všetkých elektrických vedení nachádzajúcich sa na pozemku žalobcov, t.j. vrátane vedenia označeného ako VN č. XXX a č. XXX, súhlasí so stavom zachyteným na katastrálnej mape po technicko-hospodárskom mapovaní z roku 1980, a teda, že tieto elektrické vedenia existovali už pred rokom 2009. Žalobcom sa nepodarilo preukázať ani tvrdenia o posune elektrického vedenia o cca 4,5 m, keďže nimi predložený dôkaz (situačný náčrt na č.l. 83) vyvrátil znalec v znaleckom posudku konštatovaním, že pôvodný zakres elektrických vedení a ich priebeh v katastrálnej mape súhlasí so súčasným stavom.

26. Pokiaľ žalobcovia zdôrazňovali, že zriadenie nového vecného bremena na ich pozemku preukazuje i novo umiestnený stožiar vedenia linky č. XXXX a č. XXXX, ktorý znalec označil v znaleckom posudku a zamerl ho súradnicami U..XX a O..XX, odvolací súd v prvom rade udáva, že súdny znalec označil stožiar ako súčasť elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX (a teda nie vedenia č. XXX a č. XXX), vo vzťahu ku ktorému došlo k zápisu vecného bremena na pozemku žalobcov v súlade s geometrickým plánom č. 15/2012, na základe Z-2746/2012, t.j. po podaní žaloby. Žalobcovia v podaní zo dňa 12.03.2012 (č.l. 115) vo vzťahu k tomuto vecnému bremenu uviedli, že síce zakladá ich právo na jednorazovú náhradu podľa zákona č. 656/2004 Z.z., avšak tento nárok si budú uplatňovať novou, samostatnou žalobou; nárok na jednorazovú odplatu za zriadenie vecného bremena v súvislosti s týmto elektrickým vedením, ktorého súčasťou je i stožiar, potom žalobcovia neurobili predmetom konania, a to relevantným procesným návrhom na rozšírenie žaloby i o náhradu za vecné bremeno viažuce sa k stožiaru linky č. XXXX a č. XXXX, zapísaného do katastra nehnuteľností v roku 2012. V tomto smere treba uviesť, že za zmenu žaloby možno v zmysle § 140 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. považovať návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo, ako i návrh obsahujúci podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe.

27. I napriek vyššie uvedenému, vychádzajúc z vykonaného dokazovania možno súhlasiť s konajúcim súdom, že znalec sa v znaleckom posudku vyjadroval k stavbe stožiara tvoriaceho súčasť elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX s ohľadom na geodetické merania vykonané pri spracovaní geometrických plánov č. XX/XXXX, Č.. XXX/XXXX P. Č.. XX/XXXX. Zistiť, že na prvých dvoch geometrických plánoch (X. Č.. XX/XXXX P. Č.. XXX/XXXX) sa predmetný stožiar nenachádza, nie je zakreslený ani v katastrálnej mape, pričom je zaznačený až v geometrickom pláne č. 15/2012, znalec vyvodil, že išlo o stožiar novovybudovaný na pozemku žalobcov. Žalovaný spochybňoval záver znalca vo vyjadrení k znaleckému posudku (č.l. 333 a nasl.) argumentujúc, že geometrické plány č. 57/2009 a č. 185/2011 boli vyhotovené za iným účelom, a teda sa netýkali elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX, pričom súčasne uviedol, že znalcom zameraný stožiar vedenia č. XXXX a č. XXXX sa na pozemku žalobcov nachádzal už pred rokom 2009. Žalovaný, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadne tvrdení vyvracajúcich závery znalca (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1Sžd 4/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 10/2015, pod číslom 102) predložil k vyjadreniu procesne relevantný dôkazný prostriedok, a to geodetické zameranie vykonané spoločnosťou V. B.. B..T..Y.. z roku 2000 (č.l. 339 a nasl.). Z obsahu tohto zamerania vyplýva, že súradnicami znalcom označeného „nového“ stožiara vedenia linky č. XXXX a č. XXXX (U..XX P. O..XX) zodpovedá stožiar, ktorý na predmetnom vedení existoval už v roku 2000 a bol evidovaný pod poradovým číslom 29. Vyjadrenie žalovaného k znaleckému posudku, ktorého súčasťou bolo i geodetické zameranie V. B.. B..T..Y.. a zoznam všetkých investícií od roku 2009 do 2012, doručoval súd prvej inštancie žalobcom (viď č.l. 368), pričom žalobcovia ho nijako a ničím nespochybnili. Žalobcovia tak nevyvrátili tie skutočnosti tvrdené žalovaným, ktorými vyvracal závery znaleckého dokazovania a preukazoval, že znalcom označený stožiar elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX sa na pozemku žalobcov nachádzal už v roku 2000, a preto nemohol byť vybudovaný v roku 2012, príp. v období od roku 2009 do roku 2012. Tým, že žalobcovia nespochybnili skutočnosti uvádzané a preukazované žalovaným (tak v stanovisku k vyjadreniu žalovaného k znaleckému posudku, ako ani na následnom pojednávaní súdu dňa 17.05.2019,

na ktorom sa vyjadrovali i k znaleckému dokazovaniu), neoznačili a nepredložili iné dôkazy, ktorými by tieto vyvrátili, ako dominus litis neunesli dôkazné bremeno svojich skutkových tvrdení o tom, že žalovaný vybudoval nový stožiar elektrického vedenia na ich pozemku po roku 2009. V tejto súvislosti hodno uviesť, že nemožno súhlasiť s námietkou žalobcov, že za danej situácie mal súd prvej inštancie z vlastnej iniciatívy nariadiť kontrolný znalecký posudok. V kontradiktórnom súdnom konaní sa totiž kladie väčší dôraz na procesnú aktivitu sporových strán, ktoré majú využívať dostupné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany za účelom obhájenia nimi uvádzaných skutkových tvrdení. Tomu následne zodpovedá i postavenie súdu ako nezávislého arbitra, ktorý rozhoduje v súlade s princípom formálnej, a nie materiálnej pravdy, t.j. vychádzajúc výlučne z dôkazov navrhnutých stranami sporu, a preto ani nemusí dospieť k úplnému zisteniu pravdy, keď skutkový obraz si môže urobiť v rozsahu, v akom mu ho opíšu strany sporu svojimi tvrdeniami a preukážu súvisiacimi dôkazmi. Zároveň konajúci súd nebol povinný žalobcom v súvislosti s ich dôkaznou povinnosťou poskytovať osobitnú, resp. zvýšenú ochranu v zmysle článku 6 C.s.p., t.j. poučovať ich o ich procesných právach a povinnostiach v súvislosti s preukazovaním rozhodujúcich skutočností, tak ako namietali v odvolaní. Povaha prejednávanej veci totiž nezakladala nerovnovážne postavenie strán sporu, keďže nešlo o spor s ochranou slabšej strany (§ 290 až § 323 C.s.p.), v ktorom by konajúci súd mal vykonať dokazovanie nad rámec procesnej aktivity slabšej sporovej strany.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, keď sa im v konaní nepodarilo s istotou preukázať skutkové tvrdenia uvedené v žalobe, a to, že na podklade geometrického plánu č. 57/2009, príp. po roku 2009 žalovaný vybudovaním nového elektrického vedenia, vrátane nového stožiara, zriadil na ich pozemku vecné bremeno, na základe ktorého by im vzniklo právo žiadať od neho jednorazovú náhradu v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poloha a priebeh elektrických vedení prechádzajúcich cez ich pozemok korešpondovali s ich zobrazením po technicko-hospodárskom mapovaní z roku 1980, pričom ani vo vzťahu k elektrickému vedeniu VN č. XXX a č. XXX bez pochybností nepreukázali, že išlo o nové vedenie, vybudované žalovaným po roku 2009. Žalobcovia rovnako neosvedčili tvrdenia o tom, že žalovaný po roku 2009 postavil na ich pozemku nový stožiar elektrického vedenia č. XXXX a č. XXXX. Vzhľadom na tieto závery je potom zrejmé, že vecné bremená viaznuce na pozemku žalobcov, hoci neboli zapísané v katastri nehnuteľností, na ňom existovali už pred rokom 2009, resp. minimálne od roku 1980, keď v tomto smere možno vychádzať zo záverov znaleckého posudku, v ktorom sa znalec odvolával na zobrazenie katastrálnej mapy po technicko-hospodárskom mapovaní z roku 1980. Je potom nepodstatné, či vecné bremená vznikli za účinnosti elektrizačného zákona alebo zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike, ktorý nahradil elektrizačný zákon, keďže v zmysle § 69a ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno priznať nárok na jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, ak lehota na uplatnenie tohto nároku uplynula podľa doterajších predpisov. Podľa elektrizačného zákona bolo potrebné uplatniť náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti pod stratou nároku v lehote troch mesiacov, kým podľa zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike mal taký nárok uplatniť vlastník nehnuteľnosti do jedného roka od núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak také právo zaniklo. Vzhľadom na uvedené, nebolo podľa mienky odvolacieho súdu pre vec rozhodujúce, či súd prvej inštancie v súvislosti so vznikom vecného bremena žalovaného aplikoval ustanovenia elektrizačného zákona alebo mal aplikovať ustanovenia zákona účinného neskôr, t.j. zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike. V tejto súvislosti však hodno uviesť, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia sa stali spoluvlastníkmi pozemku parcela č. XXXX, k.ú. W. A. v rámci reštitúcie v roku 1993, pričom na základe rozhodnutia Okresného úradu Bratislava II, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, Č..Q.. XXX/XX-W.Ú.-A.. XXX/XX/XPPaLH/Tk-X (ďalej len „rozhodnutie o vydaní“), im bolo priznané vlastnícke právo aj k dotknutej parcele, ktoré bolo do toho času zapísané v prospech štátu podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. I keď žalovaný tvrdil, že vecné bremeno spočívajúce vo vybudovaní elektrického vedenia zriadil na pozemkoch žalobcov už v roku 1975, resp. 1976, je zjavné, že v tom čase mu vecné bremeno zodpovedajúce oprávneniam podľa § 22 ods. 1 elektrizačného zákona vzniknúť nemohlo, keďže nesplnil predpoklad postavenia elektrického vedenia na cudzom pozemku, t.j. pozemku, ktorý v danom čase nepatril štátu. Keďže nehnuteľnosť bola vydaná žalobcom v rámci reštitúcie, až týmto momentom nastal stav, že sa elektrické vedenie nachádzalo na cudzom pozemku a mohlo dôjsť k naplneniu zákonnej požiadavky, ktorá je predpokladom vzniku oprávnení príslúchajúcich žalovanému v podobe zriadenia vecného bremena viaznuceho na nehnuteľnosti žalobcov. Až od tohto okamihu teda začali pôsobiť ustanovenia upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, vo vzťahu ku ktorým mali žalobcovia právo požadovať jednorazovú náhradu (k tomu aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.

zn. 6Cdo 98/2017); táto náhrada však podliehala uplatneniu v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote (3 mesiace podľa elektrizáčného zákona, jeden rok podľa zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike), a pokiaľ ju žalobcovia v tejto lehote neuplatnili, konajúci súd správne, s poukazom na § 69a ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z., konštatoval, že takú náhradu im už nemohol priznať.

29. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní namietali i nesprávnosť záveru konajúceho súdu o tom, že nepreukázali dôvodnosť požadovanej výšky jednorazovej náhrady za vecné bremeno, ani tejto argumentácii nemohol odvolací súd priznať úspech. Je zjavné, že žalovaný výšku uplatnenej náhrady rozporoval (viď vyjadrenie k žalobe na č.l. 42), keď mu nebolo zrejmé ako a na základe čoho k nej žalobcovia dospeli, namietajúc súčasne, že túto žalobcovia nijako nepreukázali. Žalobcovia, ktorých zaťažovalo dôkazné bremeno, ostali v tomto smere nečinní, keď neoznačili a nezaložili do súdneho spisu relevantný dôkaz podporujúci oprávnenosť nimi určenej výšky jednorazovej náhrady; za taký dôkaz pritom nemožno označiť súkromný list známeho žalobcu v 1. rade zo dňa 04.12.2009 (č.l. 207), príp. výňatok z predpisu platného na území Českej republiky č. 151/1997 Zb. Pokiaľ v tejto súvislosti žalobcovia podotkli, že v záverečnej reči uviedli, že z celkovej výmery parcely č. XXXX, k.ú. W. A., predstavovalo zaťaženie vecným bremenom výmeru 2.544 m², čo potom pri cene 27 eur za m² predstavovalo sumu 68.688 eur, na ktoré podanie konajúci súd neprihliadal, odvolací súd udáva, že z predmetného podania (č.l. 399-402) nevyplýva, že by ním žalobcovia uskutočnili zákonom predpokladaný procesný úkon, z ktorého by bolo nepochybné, že žiadajú o rozšírenie žaloby, t.j. aby súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na úhradu novo uvádzanej sumy; žalobcovia totiž po konštatovaní, že nárok na jednorazovú náhradu predstavuje celkovo sumu 68.688 eur, následne zotrvali na tom, aby konajúci súd rozhodol v súlade s ich žalobným návrhom, znejúcim na zaplatenie sumy 7.111,10 eura.

30. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobcovia v odvolaní neuviedli také tvrdenia a argumenty, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé priviesť zmenu napadnutého rozhodnutia, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým zamietol v celom rozsahu žalobu a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania štátu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

31. Pokiaľ išlo o napadnutý výrok o náhrade trov konania, odvolací súd uvádza, že tento považoval za zmätočný z dôvodu, že súd prvej inštancie priznal žalovanému náhradu trov konania voči „žalobcovi“, hoci v konaní vystupoval v procesnom spoločenstve žalobca v 1. rade spolu so žalobkyňou v 2. rade. Na základe výsledkov konania, a teda celkového úspechu žalovaného v spore, preto odvolací súd podľa 388 C.s.p. zmenil napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania tak, že žalovanému priznal proti žalobcom v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne plný nárok na náhradu trov konania.

32. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal proti žalobcom v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).